

VALDORFO PEDAGOGIKA: GRĮŽIMAS Į NATŪRALŲ GYVENIMĄ

Ištraukos iš straipsnio „Mamos žurnale“, 2002 m. Nr.10

Jeigu nusprendėte savo vaiką leisti į Valdorfo grupę, jums teks šiek tiek praplėsti žinias pedagogikos srityje. Žmogui, nieko nežinančiam apie Rudolfo Štainerio idėjas ir Valdorfo pedagogiką, tokioje darželio grupėje gali kilti daug klausimų. Kodėl čia vaikai patys gamina maistą? Kodėl jiems leidžiama karstyti po medžius? Pagal šią metodiką dirbančios auklėtojos rekomenduoja tėvams išklausti paskaitas, gilintis, kaip bus auklėjamas jų vaikas, kol jis dar nepradėjęs lankyti darželio. Tikrai ne visiems pasirodo priimtinas valdorfiškasis požiūris į gyvenimą.

„Neskubėk“...

Tai vienas iš Valdorfo pedagogikos principų.

Pripažinkime, kad daugelyje šeimų rytas – pati nervingiausia ir nemaloniausia dienos dalis: nuprausti, aprenkti mažylį, pačiai mamai pasigražinti ir nevēluoti į darbą... Nuolatinė skuba ir įtampa dažnai tampa vaiko neurozių priežastimi. O darželyje vaikas tarsi patenka į sustojusį laiką. Ne, čia niekas nesėdi ir nežiopso pro langą: auklėtojos nuo ankstyvo ryto užsiėmusios ruošia, atėję vaikai prisijungia ir pamėgdžioja suaugusius arba užsiima kita jiems įdomia veikla. Čia gyvenimas verda, tačiau jis nėra matuojamas minučių tikslumo atkarpomis. Laikas čia teka tarsi upė, srauniai ir nesustodamas. Panašų jausmą vaikai patiria nuvažiavę į kaimą pas močiutes, kur žmonės dar gyvena savo natūraliu ritmu: visus darbus dirba taip, kaip leidžia jų temperamentas, o ne žiūrėdami į laikrodį.

„Neprimesk vaikui savo pasaulio“, -

toks yra kitas svarbus principas. Dėl to Valdorfo grupėje nerasime ryškių komercinių žaislų, kompiuterinių žaidimų, „superinių“ lėlių. Čia vaikai žaidžia su kaladėlėmis, medžio lazdelėmis, kurios vieną kartą tarnauja kaip arkliukas, kitą kartą – šaukštas. Kankorėžiai gali atstoti ir plytas, ir pyragaičius. Vaiko vaizduotei paliekama „žalia gatvė“, ji nespraudžiama į išbaigtų, pagamintų daiktų rėmus, iš natūralių medžiagų vaikas gali susikurti skirtingiausias daiktus. Rudenį ir pavasarį vaikai ir auklėtojos papildo kaštonų, įdomių šakelių, džiovintų žolių atsargas. Vaikai iš gamtos dovanų mokosi kurti darbelius. Kartais į grupę ateina tėvai – tada vaikai turi galimybę stebėti, kaip remontuojami žaislai, mėgina drožinėti, lipdyti molį ar vašką, padeda sukalti inkilėlj... Taip Valdorfo grupėse vaikai grąžinami į gamtos pasaulį, nesvarbu, kad tos grupės įsikūrusios didmiesčio centre.

„Kuo daugiau gryno oro“, -

šio principo laikosi kiekviena Valdorfo grupė. Oro gražumas/bjaurumas – sąlyginis dalykas: tinkamai apsirengę vaikai gali kasdien išeiti į lauką, nors vējuota ar lašnoja. Auklėtojos lauke užsiėmusios, bet stebi judančius vaikus. Svarbu neskubinti įvykių, nepulti padėti pereiti rąsteliu ar užsiropšti į medį – tai vaiko pergalė. Jo kūnas mokosi paklusti jo norams, o tai be galo svarbu vaiko asmenybės vystymuisi.

„Gerbk maistą“.

Valgymas – tikras ritualas: prie ilgo bendro stalo sėda ir vaikai, ir auklėtojos. Uždegama žvakelė. Auklėtojos deda maistą į lėkštes, kiekvieno vaiko paklausdamos, kiek jis suvalgys. Net patys mažiausi ima suprasti, kad lėkštėje negalima palikti apkramtytos duonytės ar išterliotos košės. Jei nenori, maisto nededama daug, bet reikia suvalgyti viską. Daug laiko praleidę gryname ore, paprastai mažyliai apetitu nesiskundžia. Kurie nori, gali pakartoti. Valgymo ritualas jaukus ir ramus. Pasisotinę vaikai neskuba kilti nuo stalo, degant žvakelei, jie kurį laiką šnekučiuojasi su auklėtojomis. Tik auklėtojai dainuojant skaičiuotę, vaikai po vieną kyla nuo stalo ir įsijungia į kitą veiklą. Kažkas tą dieną budi, taigi padeda nukraustyti stalą ir suplauti indus.

„Visą savaitę – ta pati pasaka“, -

tai visada naujokų tėveliams susidomėjimą keliantis dalykas. Šio principo laikosi visos Valdorfo auklėtojos. Ir pasaką ne skaito, o seka, vartodamos autentiškus liaudiškus žodžius. Pastebėta, kad

vaikams ilgai nenusibosta viena ir ta pati pasaka. Mums, suaugusiems, kasdien norisi naujų potyrių ir informacijos. Tačiau vaikas gyvena truputį kitokiu ritmu. Jis įsijaučia, įsigilina į pasaką, paprastas siužetas apie tris paršiukus jo vaizduotėje virsta įdomiausia, dramatiškiausia istorija. Vaikai mėgsta pasikartojimą.